

בע"ה ב' כסלו תשע"ג

16/11/2012

גליון מס' 2727

פרשת תולדות

"ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות חת אם לוקח יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ למה לי חיים" - (בראשית כ"ז, מ"ו).

טבעם של מהגרים בני הדור השני או השלישי, בניגוד להוריהם - לנסות ולהיטמע באוכלוסיה המקומית ולהשתייך אליה.

רבקה בחושיה המחודדים, ערה לתופעה זו ומבינה שעתיד האומה נמצא בסכנה ועלול לעבור לידי בנות - חת.

לפיכך היא מצווה את יעקב -

"קום לך פדנה ארם.. וקח לך אשה משם..(כ"ח,ב')."

שעור פרשת השבוע: הרב ארי סט

ימי החול		שבת	
5.23	זמן תפילין /טלית	16.22	הדלקת נרות
8.49	סוף זמן ק"ש	16.30	מנחה א' 14.00 ב' 16.30
16.39←16.41	שקיעה		ערבית ושיעור הרב
12.45	מנחה א' (בחד"א)	6.45	שחרית א'
		8.30	שחרית ב'
16.30	מנחה וערבית	11.30	קידוש
16.59	צאת הכוכבים	13.30, 12.30	מנחה
20.10	ערבית	16.45	לימוד 'דור לדור'
7.30	שחרית נוער בביה"ס	17.17	צאת השבת

אחות תורנית - דורית רידר

שבת
שלום

פרשת תולדות

ישנן שתי פרשות בספר בראשית הפותחות באותו משפט ממש: פרשת נח - "אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ... (ו ט) ובפרשת תולדות - "וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם אֲבִירָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק" (כה יט). ועולה השאלה מדוע פרשה אחת נקראה על שמו של הדמות (נח) ואילו השנייה על המילה השנייה בפרשה (תולדות).

נוסיף על שאלה זו קושי נוסף - מה המשמעות של המילה 'תולדות'? רש"י נדרש לשאלה זו בפירושו לפסוק הראשון בפרשה והשיב: "ואלה תולדות יצחק - יעקב ועשיו האמורים בפרשה". כלומר, ניתן היה לומר שיתולדותיו הם מעשיו. רואים זאת בפרשת נח, שם הצאצאים הם פחות משמעותיים ואילו בפרשה שלנו העיקר הם ילדיו של יצחק - יעקב ועשיו.

אך נראה שמלבד הסיפורים על ילדיו של יצחק, המיקוד בפרשת תולדות הוא ברצף הדורות. ולכן בפסוק שציטטנו לעיל מוזכר יצחק ואברהם אביו. כאשר אנחנו משווים בין שני האבות עולה שיצחק הולך בדרכי אבותיו ועושה מעשים שדומים למעשי אביו, אך גם עושה מעשים אחרים שמתוכם עולה דמות אחרת - אב שאינו כאביו:

כמו אבא	בשונה מאבא
עקרות ארוכת שנים ירידה לגרר בזמן רעב (כמעט) לקיחת האשה לבית המלך חפירת בארות מאבק על הבארות החפורות חווה עם אבימלך	זריעת שדות וקצירת יבול תיאור יחסים עם הבנים ברכת הבנים

ההתייחסות המקראית ליצחק מושכת קווים שמבחינים בין מעשיו ומעשי אברהם אביו/ אבינו. יש שתי נקודות בהן ניתן להבחין בין מעשיו של יצחק למעשיו של אביו אברהם: **הראשונה** היא ההחלטה לזרוע שדות: "וַיִּזְרַע יִצְחָק בְּאֶרֶץ הַהוּא וַיִּמְצָא בְשָׂנָה הַהוּא מַאֲהָ שְׁעָרִים וַיִּבְרַכְהוּ ה' ". אם ההרגשה העולה ממעשיו של אברהם הם של נווד, הרי זריעת שדות היא מעבר לעולם מיושב, עולם שאין בו שוב את התנועותיות שניכרת מסיפורי אברהם ונכדו יעקב. למעבר מהנוודות לשיבת קבע יש השפעה רבה על היחסים במשפחה ויתכן שדבר זה משפיע על הנקודה השנייה.

הנקודה **השנייה** היא יחסיו עם בניו. קשה לתאר את יחסי אברהם עם ישמעאל ויצחק משום שהתורה כמעט אינה מזכירה את הנושאים האלו. אצל אברהם יש שני גילויי יחס: הראשון ישיר - צערו של אברהם על בנו בעת שילוח הגר וישמעאל, והשני עקיף: "וַיֹּאמֶר קַח נָא אֶת בְּנִי אֶת יִצְחָק אֶתְּךָ אֲשֶׁר אֶהְיֶה אִתְּךָ יִצְחָק...". מלבדס אין כל זכר להתייחסות של אברהם לילדיו. אצל יצחק היחס הוא אחר. לא רק שיש העדפה ברורה של הבכור, אלא שהבית חלוק בין יצחק לרבקה: "וַיִּאָהֶב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי צִיד בְּפִיו וַרְבֵּקָה אֶהְיֶה אִתְּךָ יִצְחָק". יחס מועדף זה מופיע גם בהמשך החיים כאשר יצחק רוצה לברך את בניו הוא בוחר לזמן את עשיו.

יצחק אינו הולך בדרכי אביו הוא בוחר בדרך חדשה שיש בה גם ממעשי אביו, אבל גם מעשים חדשים משלו - דרך חדשה.

הפרשה משאירה אותנו במתח גדול משום שבסופה אנחנו עדים למעבר של יעקב לארם, מעין חזרה לנקודת המוצא של אברהם סבו. וכולנו תהייה מה יחליט הנכד לעשות - הילך בדרך אביו או בדרך סבו? פרשת השבוע נקראה 'תולדות' משום שהיא מציגה בדרכה המיוחדת את המעבר בין הדורות - את הבחירה של כל דור ללכת בדרכו תוך שילוב כלים, שיטות ועקרונות של בית הוריו. היא מציגה שלושה דורות - אברהם, יצחק, יעקב ועשו. כל דור ודרכו המיוחדת והמשמעותית בהובלת קול ה' בעולם.

יְכִין אַפְשַׁיִן בְּנֵי אֵל יְהוּדִית וְחַיִּים אַפְשַׁיִן, אֵר בְּנֵי-אֵלִים

קשה לי לדבר עליך בלשון עבר.

קשה לקלוט שאת, שעיתרת בשדרות ברושים הספדים לזכרם של חברים בעלון-הפכת כה מהר למושא ההספדים הללו.

במהלך עבודתנו יחד בעלון היית כה תוססת, חיונית ונמרצת, קשה לי להאמין שלא תיכנסי עוד רגע לחדר עריכת העלון כרוח סערה עם בשורות וחדשות, טלפונים והתרגשויות של קיבוץ.

דרורה- הרי את בשבילי בית, מולדת ונוף.

בית – שהרי בילדותי, גרנו בשכנות קרובה בשיכון י'. עוד מהדהדת לי קריאתך לבנות לשוב הביתה ממשחקנו בחוץ – "עינב-לילך!" בניגון מחובר כזה עם סימן קריאה בסוף. גם הפסנתר הגדול שהיה בביתנו שעבר יום אחד לבית שלכם. זכור לי שבביתכם היתה הטלביזיה דלוקה תדיר - נדמה לי שהקרינו תוכניות בריטיות או תוכניות תעודה- והויכוחים עם חן וטל על אישיות היסטורית זו או אחרת, בית אוהב ספר היה ביתכם שתמיד מתקיימים בו דיונים ערים, וכמובן-אף פעם אי-אפשר היה לנצח אתכם בשאלות טריוויה...

ועוד זכרון: אני וחברותי בכתה ד', בבית-הכולל, יושבות על כסאות עץ באולם המרכזי, ואת עם הגיטרה מעבירה לנו חוג שירה, ומלמדת שירי עמים ושירי ארץ-ישראל: "טווי את הצמר", רכבת הברית" והשיר האהוב עלי ביותר מן החוג שלך – "אנשי הגשם". התלהבותך בשירה ובנגינה הדביקה גם אותנו, והיינו מצפות בהתרגשות לחוג איתך ומזמזמות את השירים במשך ימים שלמים. המילים והמנגינות שהכרת עבורנו אז נשארו טבועים בנו עד היום.

מולדת ונוף – כיוון שבעבודתנו המשותפת בעלון הרגשתי שאת מהווה לב פועם של הקיבוץ, מרכז עצבים קיבוצי או חמ"ל המגולם באישה אחת. כשדרורה בשטח- כולנו במתח:

תדיר היית שקועה בטלפונים, מתעניינת במצב החברים המבוגרים והחולים, דואגת למשכורות לעובדים הזרים, או מקמטת את מצחך בדאגה בשיחות במסדרון עם יונה ויונת ועוד. נראה היה שאת מזדהה לחלוטין עם החברים להם דאגת, ומרגישה סולידריות אמיתית עם מצבם.

גם בכל הנוגע לחדשות הקיבוץ היית תמיד מעורבת, אכפתית ומעדכנת בכל מה שחדש. כל מה שפספסתי אני - את זכרת, והארת פינות שלא ידעתי על קיומן לטובת הקוראים כולם.

בשיחות שלנו וכן בנושאים שהצעת לעלון חשתי כי אף שלא נולדת כאן, הרי שאת קשורה קשר בל-ינתק לסעד. מכירה את כל המיתולוגיות, הדמויות, הסיפורים. במיוחד חשתי כך לפני החגים, כאשר יש מין אווירה ייחודית של סעד שאי-אפשר ללכוד אותה במילים – איזה תמהיל מיוחד שמורכב מכלבו-חד"א-תפילות-שבילים-זכרונות...את סימלת עבורי משהו מן האווירה הזו, מן התרכיז של סעד, ועזרת לי להביא ממנו לעלון.

מכל אלה יובן שלא היית מאיירת בלבד בחדר העלון. היית גם ביקורתית, וצינית, מצביעה על עוולות ואי-צדק, חותכת היכן שהססנותי דרשה החלטיות, מכניסה לפרופורציות כאשר אני לוקחת יותר מדי ללב...הכנסת הרבה הומור ורוח רעננה לחדר הזה, ובקיצור נוכחותך היתה משמעותית מאד.

היית לא רק אשת האיורים אלא גם אישה של מילים- כמה מתאים לך לכתוב בעצמך את תולדות חיך לעלון. נכון, הרי את תעשי את זה הכי טוב.

משפחת רוזנמן, נתגעגע יחד איתכם לאישה היקרה הזו.

אפרת

לתשומת לב : בכוונתנו להוציא חוברת לזכרה של דרורה.

חברים המעוניינים לכתוב או להעביר חומר- נא להתקשר ולתאם עם חיצ'ה או עם אפרת.

הפגזת תל אביב

מדור חדש "מרגיש קרוב" - בעקבות אווירת קירוב הלבבות שנוצרה בציבור לאחר חג ה-65 לסעד, יזמה זהבה ברט ישראל, מדור בו היא תראיין אחד/ת מבנינו/תינו שמתגוררים מחוץ לסעד (כדוגמת המדור ב"סוף שבוע" במעריב, ובעיתון "הזמן הירוק"). יהיה נחמד ומעניין לעשות היכרות מחודשת עם בני המשק שפרשו כנפיים למחוזות ולחיים אחרים. נפתח במשפחת **אלי וענת ריבלין**, אלי בנם של חיים ז"ל ושרה תבדל"א ריבלין. תודה לזהבה על היזמה, המאמץ והרצון הטוב, והצלחה בהמשך הראיונות.

במהלך השבת - לאחר הפגיעה בגיף הצה"לי, התחממה הגזרה וחזרה ל"שגרת מלחמה". אסיפת החברים בנושאי נוהל צמ"ד והשכונה, שתוכננה למוצ"ש - נדחתה ליום רביעי בתקווה שעד אז, על פי הסטטיסטיקות, יירגעו העניינים. ובמערכת הביטחון עמדה השאלה נצחית - לתקוף או לא לתקוף?

ביום ראשון - המשיכו צפופי הביפרים, נשלחו ה-אס. אס. אסים, מערכות הכריזה וקולות הנפץ נשמעו ברחבי הקיבוץ. ובמערכת החינוך עמדה השאלה הנצחית ללמוד או לא ללמוד? בינתיים ירד הגשם הראשון, שהתעכב בשבת באזור המרכז והגיע אלינו באיחור, כיאה לפריפריה.

ביום שני - נחלשו הממטרים, הילדים חזרו למסגרות החינוך, גראדים נפלו בנתיבות ובאשקלון, ונדרכנו בציפייה לבאות. לקראת הערב החלו לטפטף הידיעות על 'תחילת הרגיעה' עם כוונתנו להגיב..

ביום שלישי - נפתחה הקלפי בחדר הישיבות לבחירת המועמדים לבית היהודי. לאחר רענון האבק ממוסדות המפלגה, ריח של שינוי עולה לאוויר, ונקווה לראות את יחזקאל וסלעית מככבים מטעמנו בוועידה. אחר הצהריים יצאה קבוצת חברים שוחרי תרבות - לסיור מודרך במוזיאון תל אביב, עם דגש על האגף החדש והמודרני שבנוי כפיר עמוק בעל חללים המעוצבים בצורות גיאומטריות ומוארים באור השמש. בהמשך בקרה הקבוצה בתערוכה בשם: "צפיפות החומר" של קבוצת אמנים הודיים עכשוויים, המשקפת מציאות חברתית - פוליטית מורכבת בחברה היהודית וב"מסת הרפאים" של יזהר פטקין, שמצייר על ווילונות שקופים היוצרים אווירה מיוחדת של אשליה. לתערוכת הציורים הקבועה, נוספה זו של "שושלת ברויגל" - ארבעה דורות של ציירים פלמיים מאמצע המאה השש עשרה ועד לתחילת המאה השמונה עשרה. משפחה מוכשרת לכל הדעות.. תודה ל'אשת החיל' מרים תמיר שארגנה, ולברוריה גורן 'אשת הקשר' שדיווחה.

ביום רביעי - סמוך לשעה 16.00 התפוגג הערפל סביב השאלות הבטחוניות, ומבצע "עמוד ענן" יצא לדרך. שורות אלו אמורות היו לסכם את אסיפת החברים שנדחתה ממוצ"ש, ומסתבר שאפילו מפני מנהל הקהילה! נשמרה הסודיות סביב מבצע חיסולו של רמטכ"ל החמש ואחד ממפקדיו הבכירים (אולי, היה זה חלק ממבצע ההטעיה?) - ושוב נדחתה האסיפה..

עם ערב, גינתה סוריה את ה'מבצע הברברי' בעזה.. בהמשך פורסמו תוצאות הבחירות למועמדי "הבית היהודי", ורשימה צעירה ורעננה יצאה לדרך.

ביום חמישי - מערכת החינוך הושבתה. שגרת החרום נשמרה וילדינו המשיכו את שנתם המתוקה. בחדר האוכל שהועבר מטעמי בטיחות לקומה התחתונה - הוצע שלל לחמים מאפה בית - לכבוד ראש חודש, וברקע נשמעו בין קולות הנפץ - שירי חנוכה.

יורט קימלמן

הנחלת פרשת שמות לילדי הרך – תאורה למכתבה de אנה צברון

שמעתי לפני מספר שנים, בשם הרב חיים סבתו, דרשה על הפסוק "וה' ברכך את אברהם בכל". ע"פ המדרש, נולדה לאברהם בת ושמה "בכל". ניתן לשאול, אם כן, מדוע חשש אברהם לשידוכו של יצחק והוצרך להשביע את העבד למצוא לו אישה ראויה. כשם שאברהם נשא את (בת) אחותו לאשה, ישדך הוא ליצחק את "בכל" לאשה, ויפטר מחששותיו לגבי בנות הארץ. והתשובה: מסתבר שיצחק רצה אשה מן הפשט ולא אשה מן הדרש...

ברכה שלוחה לשושנה עברון על דאגתה ומעורבותה בנעשה במסגרות הגיל הרך. אני מאמין שהתעניינות הציבור וההורים בתכני הלימוד תורמת ומועילה.

עם זאת, לגופם של דברים, אני לא שותף לדאגה שעלתה במכתבה של שושנה, ואפרט מדוע במספר בנקודות:

- במישור החווייתי - אברהמי מגיע מזה מספר שנים לגנים בשדות נגב ובכללם לגני סעד. משוחות שלי עם ילדי ועם חבריהם, נראה שהילדים אהבים אותו עד למאוד ומחכים בקוצר רוח להגעתי. אברהמי מעביר לילדים נושאים מן הפרשה באופן חווייתי ומעשיר, תוך כדי הצגות, משחקים והפעלות שונות. ניכר שהוא משקיע בעבודתו וראוי לציין שגם הדף להורים בו נתקלה שושנה, הינו יוזמה אישית חדשה שלו. להבנתי, עיקר התוכן המעובר הוא בד"כ סיפורי התורה המרכזיים, תוך כדי שילוב מדרשים שונים. כאשר מדובר מפגש ראשוני של ילדי הגיל הרך עם התורה, אני חושב שיש לשים דגש רב על החוויה והרגש, גם אם לפעמים התוכן מעט שונה מהתוכן אותו אני באופן אישי הייתי מעביר. עוד חשוב להדגיש כי מדובר בתוכן נלווה לסיפורי תורה ופרשת השבוע שהגננות והצוות מעבירים לילדים - אין מדובר בתחליף לגננת ולא נראה לי שיש צורך בתחליף כזה.
- במישור התוכני – על אף שאני מונה עצמי עם חסידי הפשט ועם הנצמדים למילה הכתובה, אני חושב שיש מקום להתייחסות שונה בקשר לילדים בכלל, ולילדי הגיל הרך בפרט. חלק מסיפורי התורה הינם קשים להעברה, ודווקא המדרש הוא שיכול לרכך את פשט העלילה, אשר נושא לא פעם מסר מורכב ועדין. אמנם נכון, לעיתים קרובות הגבול בין הפשט לדרש מיטשטש ועובדות שלא מופיעות בסיפור המקראי תופסות את מקומן בתודעת הקורא בשל אותה "גרסא דינקותא". אף על פי כן, בקריאה חוזרת בתור מבוגר, ניתן לעמוד על הפשט האמיתי ולהבין טוב יותר גם את כוונת הסיפור המקראי וגם את המסר אותו רצה המדרש להדגיש.
- במישור החינוכי – גם לשיטתה של שושנה באשר לדרך לימוד פרשת השבוע לילדים, האם נכון להתרעם על גישה חינוכית-לימודית שונה? האם אין ערך בהכרות עם מספר גישות לימוד? האם בהכרח מחנכי ילדי חייבים להראות כמוני, לחשוב כמוני וללמוד תורה כמוני? דומני שדווקא גישה פתוחה וסובלנית יותר בהקשר זה תיטיב עם חינוך ילדנו.

שנוכה לחנך את ילדנו ללמוד, ללמד, לשמור ולעשות.

"חייט שתהא פנו אהבת תורה ויראת שמיים"

תגובה לשובנה עברון

בספר "דברי השקפה" עורך הרב סולובייצ'יק חשבון נפש אישי ונוקב מאוד ביחס ל"דלות הנפשית-רוחנית" ההולכת ופושה בקרב לומדי התורה, וכך הוא חותם את דבריו:

בשעה שהצלחתי, במידה רבה או מועטת, כמלמד ומורה במישור "גדלות המוחין" – תלמידי קיבלו ממני הרבה תורה וקומתם האינטלקטואלית התחסנה והלכה... לא ראיתי ברכה מרובה במעשי ידי במישור החווייתי. לא עלה בידי לחיות עמהם חיים משותפים, להתדבק בהם ולהעניק להם מחום נפשי. **דברי לא הציתו כנראה את שלהבת י-ה בלבנות הרגישים...** (מתוך המסה "על אהבת התורה וגאולת נפש הדור")

קראנו את דבריה של שושנה בעלון הקודם. הזדהינו עם רצונה להבחין בין הפשט והדרש, וכן עם הקביעה כי הגנות מהוות דמות חינוכית ערכית, האמונה גם היא על מסירת התורה לילדינו, והן אכן עושות זאת ביומיום בצורה נפלאה.

אולם לטעמנו, שושנה עסקה בטפל ולא בעיקר, ומדבריה נראה שאינה מכירה בתרומה המשמעותית של אברהמי לילדי הגן, כפי שאנו מבינים אותה.

הרב אברהמי מצליח, דרך סיפורי התורה, ההמחזות, השירים והריקודים, להצית בנפשות הילדים שלהבת י-ה. הילדים מגיעים הביתה שמחים בחוויית לימוד התורה, הסיפורים חיים לעיניהם ומקבלים רלוונטיות לחייהם.

מבחינתנו, חשוב במיוחד בגיל הצעיר להנחיל לילדים את אהבת התורה ואהבת ה', אפילו במחיר אי דיוק בין פשט לדרש.

צחק ואפרת פלומי

צחק אתי?

עד מתי, חבריי האופנועים? עד מתי, תמשיכו לנשום אויר צח ולהטיח בפניי את "שארית הפליטה" – המזוהמת והמזוהמת.

אנא, מצאו לכם דרכים חלופיות שאינן בשימוש תדיר של הולכי על שניים ורוכבי אופניים.

בתודה מראש..

אפי פלומי (אני אניה שאני אמת לפה לרכיב אחריט).

הצרה לנכתה הפואע אצהר

כללים אחדים יש לאתיקה העיתונאית. אחד הכללים המקובלים הוא שתגובה למאמר ייכתב רק במהדורה הבאה של העיתון [ללא קשר עם הדחיפות], ועוד יש לאפשר לבעל המאמר לקרוא את התגובה ולהוסיף תשובה לתגובה.

תמוה בעיניי שעורך 'עלים' הפך את היוצרות והתיר למנהל הקהילה להגיב - בטרם הודפס המאמר המקורי! צר לי לקבוע עוד כי אין זאת הפעם הראשונה שעושים זאת.

* * * * *

אם נבחן את דבריו של עפר, נמצא תמיהות אחדות:

א' שנתיים בלבד להחלטה על חברות או עזיבה נראות לי מעט מדי.

ב' טרם השתכנעתי כי משפחה צעירה שאין לה הכנסות גבוהות מסוגלת לממן בית: שכירות מקובלת עבור משפחות רבות, במשך כל החיים. שמא פסולים לבוא בקהלנו?

ג' כבר מעל עשרים שנה חיים בקרבנו תושבים, ושמעתי לא פעם כי הם כמוהם כחברי הקבוץ. האם רק שיקולי 'תועלת לקבוץ' [כגון שרוצים מורה, אחות, רב וכד'] הם קובעים מי ומי ההולכים אלינו? או נרשה גם לפשוטי העם המתפרנסים ממקצועות פחות מבוקשים להצטרף?

ד' עפר כתב: "הקבוץ זקוק לחברים צעירים שיכנסו לתוך המערכת השיתופית...". וזה נכון. אבל בקהילה **תקינה** [ואני מקוה שאכן אנחנו שואפים להיות כזאת] **הכל** משתתפים כעֶרְבִים שווים, ולא רק מי שבאופן טכני או הלכתי מחויבים לכך. צדקה מתקיימת בעיקר על ידי המצפון, ולא על ידי כפייה, גם אם חז"ל הודו כי גדול המצווה ועושה...
האם אנחנו רוצים לבנות קהילה כזאת?

אליהוא

אכתה תודה

לאנשי קהילת סעד היקרים,

תודה על תמיכתכם והשתתפותכם איתנו בשעתנו הקשה, על העזרה הרבה בתקופת מחלתה של אמא ועל הדאגה הכנה לשלומנו ולכל מחסורנו ב"שבעה".

רבים מאוד היו החברים והחברות שהציעו סיוע ואוֹזן קשבת לאורך התקופה, ולכן לא נזכירם בשם כדי לא לשכוח ח"ו אף אחד ואחת.

תודה מיוחדת לחברות שהיו עם אמא וסייעו לה בימיה האחרונים, לחנוש ולצוות המרפאה על הטיפול המסור ביום ובלילה.

ללא ספק, זוהי זכות גדולה להיות חלק מקהילה חמה ואכפתית כזו.

משפחת רולנמן

אורי, טל, חן, לילי וצ'ינה

"מראיש קרוב" – אלי ריבלין

בנת 2017 חייט ריבלין ז"ל ושרה תבל"א

משתתפים: אלי וענת ריבלין וילדיהם: עמית בן 27,

תומר בת 24, נעם בת 20.

המשפחה מתגוררת במזכרת בתיה, הסמוכה לרחובות, מושבה וותיקה מיסודו של הברון רוטשילד. בעבר התגוררו בירושלים ובאילת ולפני 17 שנה השתקעו במזכרת בתיה, ובנו בה את ביתם. מזכרת בתיה מתאפיינת בשילוב של ישן וחדש וגיוון אוכלוסייה. בשנים האחרונות הוקם בית ספר "קשת" לקהילת הורים לתלמידים דתיים-חילוניים.

פרקי אבות, אלי: אלי נולד בלונדון וגדל בסעד לחיים ריבלין ז"ל ולשרה תבל"א, מוותיקי קיבוץ סעד. חיים ז"ל דור שביעי בארץ - ירושלמי בנשמתו - היה פעיל במוסדות שונים בסעד ובקיבוץ הדתי. עסק רוב חייו בחינוך ומפעלו הגדול היה הקמת וניהול סמינר למורות וגננות על יד נתיבות במשך 25 שנים. שרה ריבלין, תבל"א, "רק" דור חמישי בארץ, גם היא מירושלים ממשפחה של חב"ד. טיפלה בילדים ועבדה שנים ארוכות במרפאת השיניים. שרה מתנדבת שנים רבות בנתיבות בתמיכה במשפחות במצוקה והיום גם ב"בית הגלגלים" בקיבוץ אורים. לחיים ושרה נולדו שלושה ילדים: הבת הגדולה חיה גרה באלון שבות נשואה לגבי, אסף ז"ל ורותי אשתו חיו שנים רבות בסעד והיום משפחתו של אסף ז"ל גרה ביתר. אלי - הצעיר שבחבורה.

פרקי אבות, ענת: אביה בצלאל קדמון זכרו לברכה, ואימה רבקה קדמון, ניצלו מהתופת, עלו מאירופה ב"עליית הנוער" מהולנד ומבלגיה ונפגשו בעין הנצי"ב. בצלאל ניהל במשך שנים את מפעל "הזית" במפעלים האזוריים בעמק בית שאן והיה מלווה תעשייתי של קיבוצים צעירים. רבקה, עד שחלתה, עבדה בחינוך ואחר כך במזכרות המפעל. לענת שלושה אחים - הגדול עדיין מתגורר בעין-הנציב עם משפחתו. שני האחים הצעירים - עזבו את הקיבוץ.

רק על עצמי לספר ידעתי:

אלי: נולדתי, באופן מפתיע ב... לונדון, להורים שהיו בשליחות מטעם "בני עקיבא" באנגליה. כשעליתי ארצה (שלושה חודשים) השתלבתי מייד בבית התינוקות בסעד ומאז גדלתי בלינה המשותפת (כן, היה פעם ניסוי כזה) עם אותם חברים עד לגיוס.

את שירותי הצבאי התחלתי בשיטת ולאחר מכן שירתתי כקצין מודיעין. לאחר הצבא שאלתי את עצמי שאלות רבות בנושא האמונה ודרכי בכלל. החלטתי לעבוד בסעד וללמוד בישיבת הקיבוץ הדתי ולאחר שנה בישיבה הצטרפתי לשנת שירות בבית שמש. בשנת השירות עבדתי עם חבורות רחוב וזה היה מפגש מדהים של קצוות מנוגדים בישראליות. בשנת השירות הבנתי שהכיוון המקצועי שלי הוא עבודה עם אנשים, שזה מה שמאתגר ומסקרן אותי. שם גם פגשתי את ענת.

בסיום שנת השירות עזבתי את דרך החיים של הקיבוץ והדת. עזיבת דרך החיים הדתית הציבה בפנינו אתגר לא פשוט: למצוא תוכן ושייכות חדשים. באותם ימים לא קל היה לעזוב את הקיבוץ ולממן לימודים ומחייה. דמי העזיבה הספיקו לשלושה חודשי שכירות. את הלימודים באוניברסיטה העברית, פילוסופיה ומחשבת ישראל, פרשתי על כמה שנים ובמקביל עבדתי במשרה מלאה בבניין, בתעשייה, ובהדרכת נוער.

אחרי מגוון תפקידים בניהול יחידה לקידום נוער, ניהול מתנ"ס, וניהול פנימיות לבעלי צרכים מיוחדים, היום אני מנהל ב"בית הגלגלים", בית חברתי לבעלי נכויות פיזיות – ילדים, נוער, ובוגרים. "בית הגלגלים" מכוון להעניק מיומנויות אישיות-חברתיות וכישורי חיים לקראת שילוב מוצלח בקהילה.

הסניף המרכזי בהרצליה, אותו אני מנהל, משרת למעלה מ-100 חניכים. השירות מבוסס בעיקר על העסקתם של כמאה וחמישים מתנדבים במגוון תפקידים. זה המקום לראות את פניהם היפים של צעירים ישראלים שעושים

את עבודת ההתנדבות הזו בלב שמח ומשמח. בתוך כך הם חווים היכרות עם עולמם של הנכים. זכיתי לעסוק בעבודה משמעותית ומגוונת, דבר שמסייע לי להתמודד עם מצבים רגשיים מורכבים. לימודי התואר הראשון בפילוסופיה ובמחשבת ישראל, ולימודי התואר השני במדיניות ציבורית - אינם קשורים ישירות לעבודה שלי. אבל שניהם משפיעים על אופן החשיבה שלי בכל נושא. עד היום אני לומד באופן עצמאי פילוסופיה ויהדות. לצד זה אני עוסק בקביעות בספורט ובשנים האחרונות לומד לנגן בסקסופון למנגינת ליבם של השכנים.

ענת: נולדתי וגדלתי בעין הנצי"ב, בעמק בית שאן. בצבא שירתתי כמאבחנת ומראיינת פסיכוכנית, ובהמשך הגעתי לש"ש בקומונה לעיירות פיתוח בבית שמש. באוטובוס מירושלים לבית שמש, ממש כמה ספסלים מאחורי, ישב בחור ארוך-תלתלים (כן כן...) זאת הייתה אהבה ממבט ראשון, ומאז אנחנו יחד (וכל הכבוד לאגד). התחתנו בעין הנצי"ב.

תחומי העיסוק שלי הם תיאטרון וריפוי בעיסוק. אני מלמדת תיאטרון (תיאטרון הוא אהבתי הגדולה), כותבת ומביימת (בר מצווה בקבוצת שילר, חג השמונים בקיבוץ חולדה, מסיבות סיום ועוד). כיום כותבת תוכנית לימודים חדשה ללימודי התיאטרון בוועדה ארצית של משרד החינוך.

לאחר שנים רבות כמרפאה בעיסוק בתחום הילדים, אני עובדת כיום כמומחית תחום נכויות, מדריכת מרפאות בעיסוק ורכזת ריפוי בעיסוק ברחובות-נס ציונה מטעם משרד החינוך. כרגע לומדת לתואר שני.

הילדים:

- **עמית, בן 27.** הדרך בנוער העובד והלומד, ולאחר ש"ש במסגרת התנועה, שירת כקצין חינוך. אחרי הצבא שהה שנה בניו יורק כשליח צעיר מטעם הסוכנות. כיום מתגורר עם בת זוגו בירושלים, לומד אדריכלות בבצלאל, ועובד כמנחה סדנאות ב"גשר", ובסוכנות.
- **תומר, בת 24,** הדריכה בנוער העובד והלומד, ולאחר ש"ש במסגרת התנועה, התגיסה ושירתה כלוחמת בקרקל. כיום חיה בקומונה באשקלון במסגרת גרעין בוגרים של הנוער העובד והלומד, כשחלק מרכזי מחייהם מוקדשים לפעילות למען הקהילה. מנחה במרכז הרצוג.
- **נעם, בת 20,** הצטרפה לגרעין אומנויות. לאחר ש"ש בפעילות קהילתית באמצעות אומנויות, התגיסה לשירות כמד"נית בגדנ"ע. סיימה קורס קצינים- בה"ד 1.

זיכרונות מסעד: אני בכיתה ח' וחולב מספר 1 ברפת (= אחראי משמרת) ומיכה רוזנטלר ז"ל שהיה מחנך שלי ומנהל בית הספר משמש כמביא ומאביס את הפרות ומקבל ממני הוראות, מצב שאין לו היתכנות בשום מקום אחר. זיכרונות נוספים קשורים בחיי הדת ובעיקר התפילות והשיעורים ברמה גבוהה של ידידיה ז"ל. שבתות וחגים השאירו עלי רושם עצום. כבר אז חשתי פספוס בכך שהקיבוץ הדתי לא מדגיש את ייחודם החקלאי של החגים ולא ידענו למי אנחנו קרובים יותר, לקיבוצניקים החילוניים או לדתיים העירוניים.

הקשר שלי עם סעד: אני גאה להיות בן סעד ומזכיר את העובדה הזאת בכל מקום (למרות שלא תמיד מאמינים לי). נראה לי שילדותי בסעד משפיעה עד היום על דרכי. לדוגמא, נושא השוויון בין האנשים הוא מרכזי בתודעתי בכלל ובעבודתי עם אנשים עם צרכים מיוחדים.

"אני מאמין" שלנו: שנינו בני הקיבוץ הדתי וערכים של הומניזם ויהדות חשובים לנו ביותר. מבחינה דתית – אנחנו חילוניים. אנחנו מציינים את החגים והשבתות בדרכנו. זה מטיל עלינו חובה תמידית לחשוב מה אנחנו רוצים באירוע זה או אחר ומה חשוב לנו. זה אתגר אישי בהיעדר קהילה שמגדירה לך את ערכו של כל דבר או מערכת נורמטיבית מוגדרת (דת או מסורת, למשל) שניתן לאמץ אותה. אנחנו שמחים וגאים שילדינו ממשיכים בדרך של עצמאות מחשבתית, ערכיות גבוהה, רגישות חברתית וחיפוש משמעות.

ראיון ואריכה זהבה פרט ישראל

ז ו ט ו ת

במילון אבן שושן מבוארת המלה "זוטות" - "דבר של מה בכך". אבל גם דבר של מה בכך יכול להרגיז, או לחלופין לצער, וברשותכם אציין כמה כאלה:

יש לנו בבניין חדר האוכל כמה חדרי שירותים. ליד הכיורים יש מיכלי נייר נקי ומתחתם יש מיכל לנייר משומש. אם נפל נייר – נקי או משומש – לארץ, למה אינכם יכולים להתכופף ולהרימו? האם זה כל כך קשה להתכופף? גם מבואה לשירותים אינה מקום להשלכת ניירות לרצפה. ואגב, בתוך מיכל הנייר המשומש יש רווחי אויר ולכן די בקלות הוא נראה מלא ואז הוא עובר על גדותיו והניירות מתפזרים על הרצפה. לא עלה על דעתכם לקחת נייר נקי ולדחוף פנימה את הניירות במיכל ופתאום הוא יראה כמעט ריק? ובכלל לכל תאי השירותים יש דלתות. בהחלט יותר נאה שכאשר סיימתם את צרכיכם פשוט לסגור את דלת התא? ונעבור מהחול לקודש:

יש הגזמה רבתי בשיחות המתקיימות, בעיקר בתפילות השבת ובמיוחד בקריאת התורה. אם זה באמת חשוב – אפשר לצאת החוצה ולדבר. קולו של בעל הקורא אינו כל כך גבוה ואם נוסף לזה את רעש המזגנים – אתם באמת מקשים לשמוע את קריאת התורה.

תינוקות בבית הכנסת – גם לי היו תינוקות – חמישה במספר – ומעולם לא העליתי על דעתי להביאם לבית הכנסת, לפני שהגיעו לגיל שהתפילה תהיה משהו עבורם. האם ברצונכם להציג לפני חבריכם שיש לכם תינוקות חמודים, נישאים בשמיכה על חזיכם וכדומה. לכל תינוק יש ב"ה אם, שאינה מגיעה לבית הכנסת כשילדה עודנו תינוק. הטיעון שרוצים לתת לאם לישון – אינו עונה לבעיה והתינוקות, גם אם אינם מפריעים לאחרים, בודאי מפריעים לאבותיהם. **אורך התפילה** – ההבדל בין תפילה שכל אחד, אני מדגיש כ ל א ח ד, יוכל להספיק בקצב של שליח הציבור. **חברי** – כל ההבדל בתפילת השחר הוא לכל היותר ארבע דקות (בין 12 ל – 16 דקות), האם אינכם מוכנים ל"בזבז" ארבע דקות עבור חבריכם "המפגרים"? ואחרון – האם אתם בביתכם נותנים לילדיכם לעלות עם נעליהם על הריפוד של הכסאות או הכורסאות?

המצטער והמוטרד

ח"ט .נ. אפשטיין

שעת סיפור – בספרית הילדים

ביום שני ה' כסלו, 19/11, בשעה 17.30

עם: נעמי רסים-טל.

לאחר מכן ניתן לשאול ספרים ודי.וי.די.

עד השעה 19.00.

מזמנים במחנה!

המשך מהפרק הקודם- תשי"י- גרעין ז' מגיע לקיבוץ ומתעוררים חששות כבדים לגבי היקלטותו. שנה לאחר מכן, מזכיר הפנים יעקב דרורי עושה סיכום ביניים ומנסה לבחון את החזון והיעדים. נחזור 61 שנים לאחור..

עלים תשי"א

על הפרק – החלטת הצטרפות גרעין ז' לקבוצה.

לכולנו ידוע המאבק הפנימי הקשה שנאבק הגרעין עם עצמו ועם מוסדות הקה"ד להגשים את שאיפתו להקמת קבוצה עצמאית, קבוצת בני עקיבא השלישית. טוב שנאבקו על יצירה עצמאית. בזה הוכיחו את החיוניות הפועמת בתוכם, את הביטחון בכוחם ובחבריהם. ואם בכל זאת קיבלו את הדין ללכת להשלמה, הרי המשמעת התנועתית והתבונה שבראיה לעתיד הרחוק יותר ניצחו את החוש הטבעי והבריא לעצמאות. ואותנו צריכה לעודד עצם העובדה, שחברי הגרעין בחרו בקבוצתנו על אף אי-הבנות שונות שנתגלו מדי פעם בין הגרעין והמשק, סימן שהטיפול וההזרחה המסורה במשך השנה נתנו את אותותיהם.

הגרעין מביא קרבן, אך על יבוא תוך לית ברירה ורפיון ידיים אלינו. קליטתו תהיה לברכה, אם הוא יביא איתו רצון טוב ומרץ נעורים רב. עליו לשאוף להגשים את שאיפותיו שטיפחם לקראת העצמאות גם במסגרת הקבוצה לטובתו – שהיא טובתנו.

אכן אל יזניח את הפעולה התרבותית המסועפת, אל יחליש את הפעולה החברתית הערה ואל ירופף את קשריו עם תנועת הנוער. אך טבעי ובריא הדבר שפעולות אלו תבוצענה במסגרת הקבוצה והחלק הצעיר שבחברת הקבוצה הוא יהיה הנושא העיקרי לכל הפעולה התרבותית-חברתית-תנועתית.

אנו לא נראה בגרעין רק תוספת עובדים קבועים למשק, אלא שותפים מלאים שיחד אתנו יישאו בעול בעול המשק והחברה, יפתחו יחד אתנו את המשק, יגבשו יחד אתנו את החברה, יפתחו יחד אתנו חיי תורה ותרבות ויישאו יחד אתנו בעול ההזרחה בתנועת בני-עקיבא. בכל אלו יוכלו להקדיש יותר כוחות וזמן כשיתערו בתוכנו, מאשר אילו עול הקבוצה העצמאית היה מוטל עליהם.

ולאלו שבחברה אך משום מה לא הצטרפו לגרעין, יאמר: תשקלו ותנסו עוד פעם ועוד פעם, האם לא תמצאו את מקומכם בחיי הקבוצה? אין השאיפה ללימודים סותרת את דרך הקבוצה, נהפוך הוא – לימוד לשם העמדת הידיעות לרשות החברה השיתופית - ברכה ללומדים וברכה לחברה.

יעקב דרורי-מזכיר פנים

משק ילדים חוזר לפעילות!

בשמחה רבה אנו מזמינים אתכם לשוב ולבקר במשק ילדים!

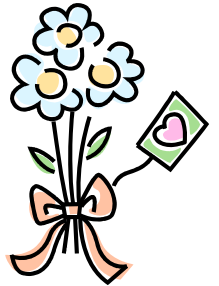
אין ממה לחשוש הכל נקי ומטוהר.. מוכן לקליטת בע"ח חדשים שבקרוב מאד יגיעו.

בכל ימי אמצע השבוע ב' - ג' - ד' - ה' המשק פתוח משעה 9.00 - 13.00

בימי ראשון פתוח גם אחה"צ בשעות האור 16.00 - 17.00

בואו בשמחה !!!

צוות משק

קרן ושחר תימור - חובקית תינוקת ושמה: צלמא - מיכל

מלל טוב אסביט: רותי ואלי שליון, שולית ורצנן תימור ולכל המשפחה.

אדניאל סימון

ברכות ארצל הסיוס א"אלאני"

עלה והצלח!

אאריאל שילר ולכל המשפחה

מלל טוב אבת-המצווה

שתלכו אהרבה נחת!

אדליה וליצחק דן - מלל טוב כפול

אהואדת הנכד - בן אמלאני ואהראל דן

ואהואדת הנכדה - בת מיכל ואיריה דן

